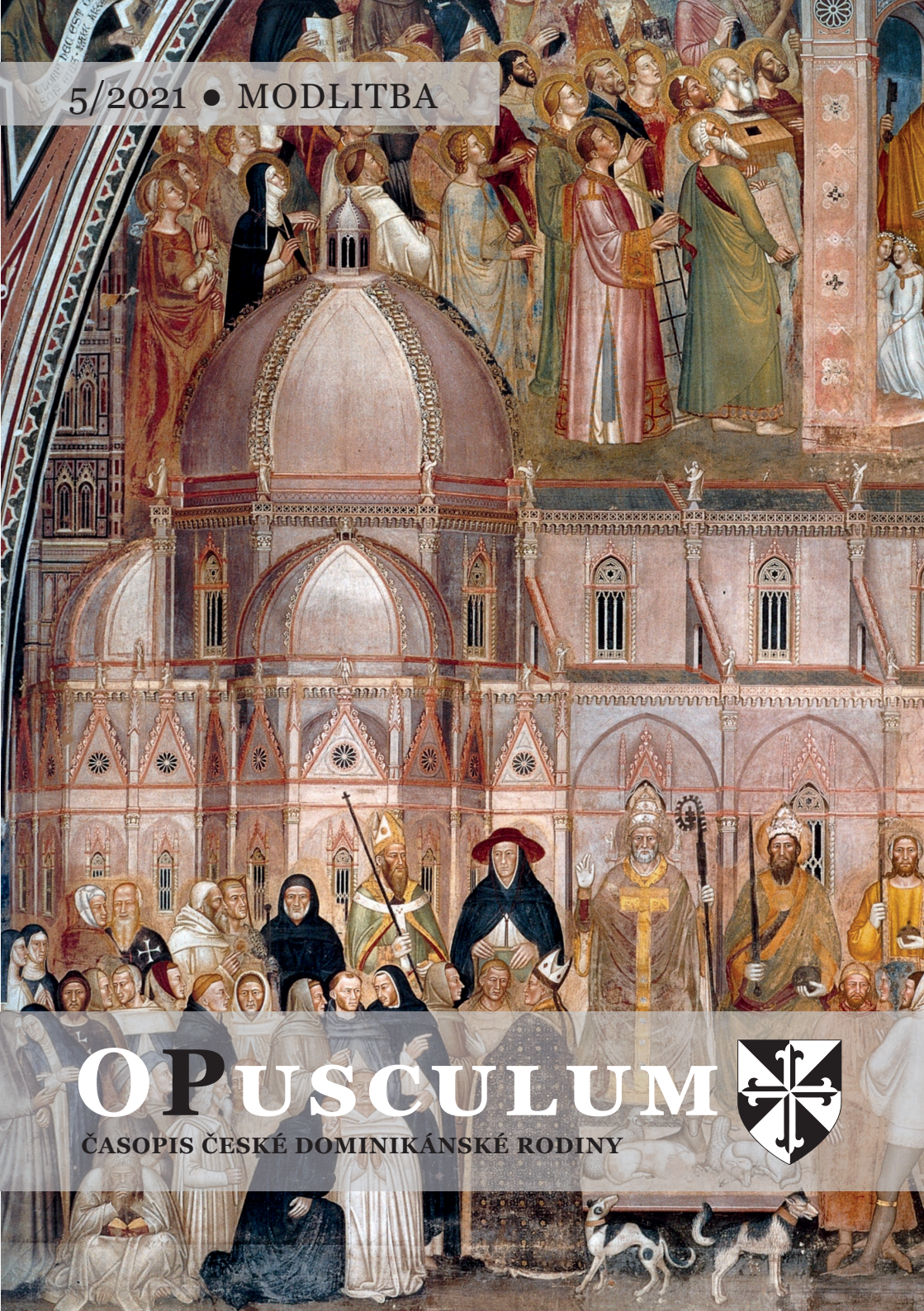

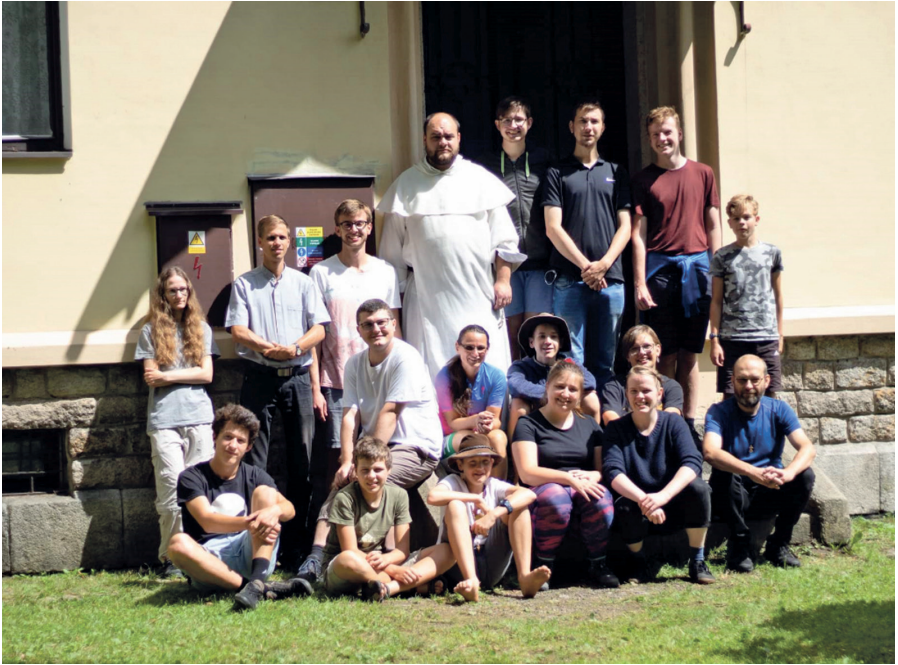
5/2021 • MODLITBA

OPUSCULUM

ČASOPIS ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

Obsah

SM. Guzmanova Valentová OP: Úvodní slovo | **2**

Fr. Václav Veselský OP: Misie v Keni. Rozhovor s fr. Janem Rajlichem OP | **3**

Klára Koběřská: Letní Oázové rekolekce | **7**

Nová převorka v Klášteře mnišek sv. Kříže | **9**

Kongregační den 12. září 2021 | **9**

Rozloučení ve Střelcích | **10**

Lenka Bernadetta Nezbedová: Radosti zdišlávek | **11**

Zuzana Matisovská: Nultý ročník Letnej školy sv. Tomáše Akvinského | **12**

S. Marie Kašparová OP: Dominikánské dny umění v Tallinnu | **16**

SM. Růžena Mináriková OP: Po vůni poznáte | **18**

SM. Miriam Hřebačková OP: Buď zdráva | **20**

Eva Imelda Fuchsová: O modlitbě v Sumě svatého Tomáše | **22**

Peter Kreeft: Jak příroda napomáhá kontemplaci | **24**

S. Marie Kašparová OP: Můj život s Marií Růžencovou | **26**

Fr. Metoděj M. Němec OP: Růženec jako ryzí škola kontemplace | **28**

Z nabídky nakladatelství Krystal OP | **30**

Milí přátelé,

není nic jednoduššího než modlit se a není nic těžšího než o modlitbě psát. Jsem ve velkém „pokušení“ celý úvodník shrnout do jediné věty: Modlím se za vás...

Jako svatý Pavel, když vyznává: Neustále se modlete (1 Sol 5, 17).

Jako svatý Dominik, který se vkládá do modlitby celou svou existencí.

Jako Marie, která nás učí modlit se, odevzdávat a věřit proti vší naději, že po každé noci přijde ráno.

Podléhám pokušení a nechávám prostor Duchu svatému, vždyť když se modlíme, když už se nějak snažíme, v tu chvíli se v nás hýbe Duch svatý. A on sám ví velmi dobře, co potřebujeme, a vyjadřuje to vzdechy nevyhovitelnými (srov. Řím 8, 26–27). A co je víc?

Tak tedy: Modlím se za vás!

SM. Guzmána OP

Blažený Dominik se nejprve dlouho modlil, než se uložil k odpočinku. Velmi často při tom plakal a vzdychal, takže tím nezdědkou vzbudil mne i jiné. Myslím, že více času věnoval modlitbě než spánku. [...] Varoval se zbytečných slov a mluvil vždy jen s Bohem nebo o Bohu. (svědectví bratra Viléma z Monferrata v kanonizačním procesu v Boloni)

Misie v Keni

Foto: Fr. Jan Rajlich OP

Fr. Jan Rajlich byl na svých prvních afrických misích loni v Tanzanii (zprávu jsme přinesli v prosincovém OPusculu 2020), letos pak strávil většinu léta v Keni (1. 7. – 19. 8.). V obou případech byla jádrem jeho práce formace mladých. Proto se v tomto rozhovoru zaměřujeme právě na formaci, jeho zážitky z misie a na postřehy z Afriky.

Vítám tě ve tvé pozemské vlasti po návratu z Afriky. V Keni jsi strávil celkem sedm týdnů. Co všechno jsi za tu dobu stihl?

Bylo toho poměrně hodně. Z „makro akcí“ jsem stihl jednu Oázu jedničku a dvě Oázy evangelizace.¹ Oáza jednička trvala 15 dní, Oáza evangelizace pět dní. Oáz se zúčastnilo celkem kolem devadesáti lidí. Menší akce zahrnovaly dvě návštěvy sirotčince a školy a navíc žehnání a svěcení školy Shalom Home v Mitunguu a žehnání základního kamene pro novou stavbu ve zmíněné škole. Další akcí byla návštěva biskupa a rozhovor s ním a jeho návštěva na Oáze.

Kolik má hnutí Světlo-Život v Keni animátorů? Jsou animátoři z Evropy nutní pro jeho fungování, nebo jenom pro současný rozsah?

To nejsem schopen posoudit. Místních lidí schopných nám nějak pomoci v rekolekci bylo poměrně hodně. Na každé z nich byli zhruba dva místní animátoři. Kromě našich tří rekolekci se konalo ještě dalších sedm. Je tam tedy docela velká skupina lidí, kteří jsou schopni pomoci vést malé skupiny. Vliv evropského chápání je tam nutný v jedné věci: jde o systematické školní osnovy a systematickou formaci, která naráží na určitý pohodářský africký systém každodenního života bez pohledů do budoucna a do minulosti, „abychom nic neztratili“ nebo „abychom něco získali“. Afričané minulost a budoucnost moc neřeší. Jsou schopni zažít nějakou akci, přijet na patnáctidenní Oázy, ale nedaří se jim samostatně pokračovat dál během roku. Zkouší se různá řešení animovaná Evropany, kteří zajišťují organizaci a systematicky pracují na struktuře, jež by mohla do budoucna přinést ovoce.

Co ti tam z naší evropské kultury nebo z naší mentality nejmíc scházelo?

Ztišení, klid. Afričané jsou hrozně hluční a pořád si něco pouští, třeba i při chůzi po ulicích. Když jsem např. při mši udělal chvíli ticha, vůbec netušili, co mají dělat. Postrádal jsem tam také to, co my máme už zavedené. Neplatí tam, že určité věci jsou nějak dané, vžitě, jako třeba že se o ceně nevyjednává nebo se vyjednává jen málo.

Narazili jste tam na nějaké vážnější komplikace?

V zásadě šlo všechno v pohodě, i když nějaké komplikace se vyskytly. Třeba když jsme jeli do Marsabit. Bylo to zrovna v době, kdy tam probíhala válka kmenů, ale při našem příjezdu už byla situace relativně klidná. Jednou při výpravě do přírody jsme šli k vodopádu a cestou zpátky přepadli čelo našeho průvodu dva muži s mačetami a okradli místního animátora Enose o mobil a peníze. Misionářka, která tam působí rok a půl, velice hlídala, abychom nechodili sami. Když jsem šel zpátky na faru z Shalom Home, jakmile se trochu zešeřilo, posílala se mnou dva muže a ti zase šli domů spolu, ve dvou.

Měli jste tam nějaký problém s covidem a proticovidovými opatřeními?

Nosí tam roušky. V matatu, to je takový místní mikrobus, byly stanoveny nutné rozestupy a povinnost nosit roušky. Na člověka zasaženého covidem jsme nenarazili. Jen jednou bylo u jednoho z účastníků Oázy podezření na toto onemocnění. Měl horečky a omdlával z nich, špatně se mu dýchalo, ale po večerní modlitbě se mu ulevilo a další den se cítil zdravý.

Můžeš se se čtenáři OPuscula podělit o nějaké dobré zážitky?

Děly se tam velké věci. Například třem účastníkům jsme pomohli v cestě ke svatému přijímání. To bylo radostné. Také zakončení mládežnických Oáz byla nesmírně pěkná. Bylo znát, že povstaly nové věci mezi mladými a Ježíšem, že rekolekce jim daly opravdu nový a živý vztah s Bohem. Já osobně neznám lepší způsob evangelizace člověka, než je Oáza, a tam se mi to potvrdilo.

Působil jsi v různých regionech Keni. Mohl bys je mezi sebou porovnat? Liší se, nebo jsou si všechny podobné?

Velice se liší. U nás se také liší oblasti. Například jako jsou mezi Sokolovskem, Chomutovskem a Prahou velké rozdíly, tak v Keni jsou takové velké rozdíly mezi městy a venkovem. Navíc je zde silný tribalismus (vědomí příslušnosti k určitému kmeni). Kmeny mají vlastní kulturu, zvláštní způsoby oblékání, specifická obydlí a zbraně. Jedním z kmenů jsou třeba Masajové. Jednotlivá společenství se mezi sebou různě snášejí nebo nesnášejí. Příslušníci každého kmene se živí svým způsobem, někteří jsou zemědělci, pěstují plodiny a bydlí ve stabilních staveních. Jiní jsou pastevci, mají stáda a bydlí spíš v chýších. Rozdíl je patrný – zemědělské oblasti, pastevecké oblasti, polopouště. Další markantní rozdíl byl mezi hlavním městem a vesnicí. Ve městě si lidé relativně dobře žijí, ale vyskytují se zde bezdomovci, kteří na vesnici nejsou. Podle mě je to země velkých rozdílů a nevím kolik „horních deset“ už dnes v podstatě žije jako Evropané.

Loni jsi byl v Tanzanii. Všiml sis nějakých rozdílů nebo podobností mezi Keňou a Tanzanií?

Foto: Fr. Jan Rajlich OP

Podobností je, že používají stejný jazyk, svahili, ale jsou i rozdílnosti. Zdá se mi, že kultura Tanzanie je víc „směřovaná“ k Bulharsku a kultura Keni víc do západní Evropy. Když porovnáám loňské ubytování s tím letošním, tak letošní bylo určitě lepší. Ovšem se stravováním to bylo přesně naopak. Účastníci Oázy v Tanzanii byli vysokoškolští studenti, v Keni byli spíše středoškoláci (i budoucí vysokoškoláci) a mladší. Keňanci se mi zdáli více spontánní, tancovali třeba i při liturgii. Tanzanci se víc drželi stranou.

Zmínil jsi jídlo. Co jste tam jedli?

Každý den totéž: rýži, do toho fazole s omáčkou, dále brambory s masem a něco jako kapustu. V Tanzanii bylo trochu více masa a v omáčce byly občas i banány.

Co se týče situace kléru, jak velké území tam připadá na jednoho diecézního kněze?

To jsem nebyl schopný postihnout. Tam, kde je kostel, není vždycky přítomný kněz. Nevím, jak velký rozsah mají farnosti, ale bude to určitě řada vesnic a samot. Myslím ale, že jeden kněz vysluhuje svátosti pro větší počet věřících než u nás.

Mohl bys zdůraznit alespoň jeden bod, ve kterém se máme od Afričanů co učit?

Myslím, že u nás máme velmi zbožštěné pohodlí. V tomto bychom se mohli od Afričanů učit, že to není v životě to hlavní.

Díky za rozhovor.

*Rozhovor pro čtenáře OPuscula vedl fr. Václav Veselský OP
Redakčně upraveno*

Pozn.

¹ Oáza je duchovní obnova zpravidla pro mladé organizovaná hnutím Světlo-Život. Základní formace zahrnuje tři patnáctidenní Oázy a každotýdenní setkávání během roku. Kromě toho existují i Oázy mimo tuto formaci, např. Oázy evangelizace, které jí předcházejí. Během těchto rekolekcí leží hlavní část zodpovědnosti (mj. vedení práce ve skupinkách) na animátorech, zpravidla mladých laicích, kněz (pokud není zároveň animátorem) vede liturgii a teologické katecheze.

Letní Oázové rekolekce

Foto: Hnutí Světlo-Život

Čas je v dnešní době velmi drahocenný, a o to více nás potěšila chuť mnoha mladých lidí obětovat dva týdny ze svých prázdnin pro Boha. Na různá místa nejen po České republice se tak sjely skupiny mládeže zúčastnit se Oázových rekolekcí. Celkem proběhly 4 turnusy: Oáza minor pro děti mladší 14 let, Oáza I° pro vysokoškoláky, Oáza I° pro mládež ve věku 14–18 let a Oáza III° v Římě.

Náplň dne měla u všech skupin stejnou kostru. Středem dne, a tedy i jeho vyvrcholením, se stala mše svatá slavená s důrazem na společenství. Dopoledne jsme otvírali rozjímáním nad Božím slovem. Každý z nás se setkával s Božím slovem stejně, jako se Mojžíš střetával s Hospodinem ve Stanu setkání na poušti, a proto rozjímání Písma nazýváme Stánkem setkání. Den byl zakončen školou modlitby, která měla často velmi praktické zaměření. Nechyběla ani modlitba breviáře, katecheze a diskuzní skupinky. A abychom nenamáhali pouze duši, tak jsme trénovali i naše tělo dlouhými výlety v přírodě. Oblíbeným bodem programu se staly veselé večery, kdy jsme společně hráli hry a užívali si společný čas.

Každá Oáza byla ovšem jedinečná. Nejvýraznější rozdíl byl v zaměření jednotlivých stupňů. Oáza I° si klade za cíl představit účastníkům liturgický rok. Umožňuje tak slavit Vánoce uprostřed léta se vším všudy: stromečkem, dárky, koledami i svátečními pokrmy. Pár dní nato se ocitáme v postní době, která vyvrcholí křížovou cestou. Nakonec musí přijít i Velikonoce, zahájené bohoslužbou smíření. Výjimečným dnem je také Den společenství, kdy oslavujeme Letnice. Je dnem pouti, setkání a oslavou jednoty mezi křesťany.

Nejstarší skupina se vydala objevovat krásy severních Čech do Desné u Tanvaldu. Jaká byla Oáza z jejich pohledu?

• Oáza na mnohdy vyschlé cestě víry. Týdenní zastavení, kde je najednou snadnější být s Pánem.

• Letní oáza splnila moje očekávání na jedničku – super lidi, krásná příroda, čas s Bohem a skvělé jídlo.

• Oáza byla skvělou příležitostí ke zpomalení a vybočení z každodenního shonu, kdy člověk nemá na duchovní reflexi žádný čas. Chvilky modlitby, trávení času s novými kamarády a intenzivní setkávání se s Bohem z této akce udělaly příjemnou a osvěžující část letošních prázdnin.

Druhý turnus Oázy I° se uskutečnil v Olbramkostele nedaleko Znojma. Čtrnáct dní v Podyjí si moc užila velká skupina mládeže. Jak by popsali tyto exercicie oni?

• Oáza je megaúžasná akce, která je nejen velmi zábavná, ale také aspoň 2 metry hluboká a opravdu hodně pomáhá v růstu ve víře a přátelství s Bohem.

• Oáza je nejlepší akce, na kterou můžete jet. Je hlavně užitečná, naučíte se tam nové věci a taky budete mít skvělé kamarády jako já. Může vám pomoci, i když máte nějaké horší období. Svěřit se Bohu a druhým. Hlavně budete víc s Bohem a přiblížíte se mu.

• Oáza je krásné křesťanské společenství, kde je všechno kromě nudy. Poznáte společenství (své duchovní bratry a sestry), kde všichni přijmou

to, kým doopravdy jste, prohloubíte si vztah s Bohem a posilní vás na vaší osobní cestě, která vede k Cíli.

- *Oáza je velmi obsáhlý pojem. Místo a čas strávené s Bohem a taky s úžasnými lidmi. Samozřejmě se zde naučíte spoustu nových super věcí a možná také budete pochlební sourozenci s biskupem.*

- *Oáza je něco jako letní spolčo, akorát že intenzivnější, dokonce je tam i sranda ;-). Člověk víc sroste s lidmi, se kterými tam je, i s Bohem. Často si může uvědomit i něco důležitého ve svém životě, ale hlavně ho to vystřelí vzhůru do oblak několik tisíc kroků na jeho osobní duchovní pouti k Bohu.*

Nesmíme také zapomenout na zbylé skupiny. Oáza minor věnovaná našim benjamínkům byla o něco kratší, ale přinesla mnoho plodů. Zejména nová přátelství. A Oáza III° v Římě byla prostě skvělá. Vždyť už samotný pobyt ve Věčném městě člověka povznáší na duši!

Všechny letní Oázy tak můžeme shrnout slovy jednoho z účastníků: „Úžasné duchovní shromáždění úžasných lidí.“ Kéž nám Hospodin žehná, aby tomu tak bylo co nejdéle.

Klára Koběřská

Nová převorka v Klášteře mnišek sv. Kříže

Milí bratři a sestry z dominikánské rodiny, klášter našich sester mnišek v Uherském Brodě má od 14. září 2021 novou převorku. Sestra Rajmunda Esterháziová OP byla k této službě jmenována magistrem řádu a officium přijala. Vyprošujme jí do této služby plnost darů Ducha svatého a celé komunitě hojnost Božích milostí!

fr. Lukáš Fošum OP

Kongregační den 12. září 2021

132. narozeniny Kongregace jsme si již tradičně připomněly ve Střelicích. Většina z nás oslavovala kontinuálně celý víkend s tím, že jádro programu probíhalo v sobotu. Během sobotního dopoledního bloku nás sestra Marie OP v rámci série zajímavých přednášek seznámila se svými projekty,

kterým se věnovala a věnuje v rámci studia v Cambridge. Byly to především projekty Strom života, Ora pro nobis a Ženy Knihy. Odpoledne bylo věnováno zprávám z jednotlivých komunit a výletu k nedaleké říčce Bobravě. Večer jsme tak jako každý rok opékaly špekáčky.

Kongregační den byl pro nás především ve znamení setkání. Poprvé po dlouhé době se mnohé z nás setkaly se sestrami ze Střelic, kam se nebylo z důvodu protikoronavirových opatření možné dostat.

Charakterizujícím slovem pro letošní kongregační den by mohlo být slovo vděčnost – vděčnost Bohu, že Kongregace vznikla, že stále žije, že k ní můžeme patřit a sloužit lidem; vděčnost střelické komunitě, že jsme se zde mohly potkat; vděčnost sester sobě navzájem za otevřenost a společenství, které přesahuje za hranice tohoto světa.

Foto z kongregačního dne najdete pod QR kódem.

sestry dominikánky

Rozloučení ve Střelicích

Foto: Sestry dominikánky

V neděli 29. srpna 2021 se odebrala k Pánu SM. Bertranda Růžena Pešková OP. Zemřela ve věku 90 let po 70 letech věrné služby Bohu jako sestra dominikánka. Pochována byla 1. září 2021 na střelickém hřbitově. Narodila se v Kameničkách na Chrudimsku, odkud později odešla studovat k sestram dominikánkám do Olomouce-Řepčína, ke kterým v roce 1950 vstoupila. První sliby skládala v internaci v Bohosudově a následně byla s nejmladšími sestrami nasazena jako dělnice v řadě továren

na severu Čech. Poté působila řadu let ve Víceměřicích, Litoměřicích, Kadani, Střelicích, Podivicích, Jablonném v Podještědí a od roku 2014 opět ve Střelicích.

Na sestru Bertrandu budeme vzpomínat jako na člověka s dobrým srdcem, milým a uctivým vystupováním a s hlubokou zbožností.

sestry dominikánky

Radosti zdislávek

Kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie v Olomouci se stal 21. srpna 2021 místem věčných slibů sestry Evy Jany – Pavly Dominikové a druhých časných slibů její maminky – vdovy, sestry Evy Dominiky Dominikové ze Vsetína. Na slavnost přijal pozvání také olomoucký biskup Mons. Antonín Basler a mnoho našich přátel a hostů. Liturgii doprovázel Chráněný sbor z Rudy nad Moravou. Ostatní sestry obnovily své sliby.

Slavnost pokračovala přátelským setkáním v čínské restauraci v blízkosti nebe – v olomouckém „mrakodrapu“ u nádraží. Všichni obdivovali Wojtylčín superdort, který se pokusil zmapovat průběh jejího života a všech zaměstnání, kterými prošla. Panovala přátelská a radostná atmosféra, nechyběl humor ani hudební zastaveníčko. Krásné společenství Božích dětí, které spojila láska Krista Pána!

Podobná slavnost nás čeká ještě jednou, tentokrát v Plzni, kde věčné sliby složí naše sestra Marie Terezie z Lisieux 25. září 2021 v chrámu sv. Jana Nepomuckého v Plzni na Borech.

Naše srdce překypuje radostnou vděčností za všechny milosti, které Pán Ježíš udělil a uděluje našemu malému společenství. Prosíme o to, abychom žily pro Ježíše v tomto krásném a často bolavém světě a nesly tam, kam nás Pán pošle, radost, naději a pokoj Kristova evangelia!

Lenka Bernadetta Nezbedová

Foto: Dílo blažené Zdislavy

Nultý ročník Letnej školy sv. Tomáša Akvinského

Foto: Fr. Šimon OP

Niekedy je potreba začať priamo od nuly. Môže sa stať, že výsledok bude mať nulovú hodnotu, alebo bude hodnota vyššia, no vzbudí nulový záujem. To už je riziko podniku. Hoci nápad usporiadať letnú školu zameranú na spoločné štúdium textov sv. Tomáša Akvinského a hľadanie ich významu pre náš život a súčasný svet, nie je v prípade dominikánskej provincie nijak šokujúci a zhruba tridsať účastníci, ktorých záujem vzbudil, a ktorí do Jablonného v Podještědí na týždeň pricestovali z rôznych kútov republiky, už tiež niečo málo z Tomášovho opusu poznali, dobrý výsledok nič nezaručovalo.

Náplň dní bola jednoduchá a tomášovský rád zabezpečujúci zmysluplnosť nechal, ako obyčajne, dosť priestoru pre spontánnosť a pohodu. Rámec utvárala pravidelná spoločná modlitba liturgie hodín v bazilike. Jeden prednáškový blok denne, v ktorom niektorý z bratov viac-menej šikovne uviedol prítomných do jednej z troch častí Teologickej sumy. Následný priestor na vyjadrenie úžasu, rozpakov, polozenie banálnej či poučenej otázky, ktorá miestami spustila zaujímavú debatu. Práca v menších skupinách, kde aj

nelatiníci mohli zachytiť drámu a vzrušenie prekladateľskej práce a objaviť možnosti vyplývajúce z metrixu online databáz a slovníkov užívateľovi, ktorý ovládne jeho hoc len základné funkcie. Jedlo, dobré a dosť. Možnosť pobudnúť v improvizovanom stánku s Dagmar a listovať knihami Krystalu. Svätá omša. Prechádzky v okolitých lužických lesoch. Večery pri ohni s klobáskou v ruke či s pivom v miestnej krčme. To všetko v tichu malomesta, ktoré vytvorilo priestor pre vnímanie, premýšľanie a rozhovor.

Ukázalo sa, že hoci štúdium textov sv. Tomáša Akvinského dnes z dobrých dôvodov nie je masovou záležitosťou, akcia s týmto zameraním nemusí byť len sterilným akademickým sympóziom, alebo zjazdom podivínov zahľadených do minulosti. Nájde sa dosť – rozhodne dosť na to, aby naplnili ubytovaciu kapacitu kláštora v Jablonnom – všelijakých obyčajných ľudí – žien, mužov, laikov, rehoľníkov, mladých, starších, začínajúcich i skúsených –, pre ktorých je sv. Tomáš inšpiratívnym sprievodcom, vedia o ňom s potešením, príp. i pútavo hovoriť a sú ochotní sa navzájom počúvať.

Teším sa na to, keď sa od nuly posunieme ďalej.

Zuzana Matisovská

Fotografie z Letní školy a záznamy prednášiek, ktoré budú postupne doplňované, se vám zobrazí po načtení QR kódu. Záznamy prednášiek najdete také na YouTube kanálu nakladatelství Krystal OP.

Zeptali jsme se účastníků: Jak hodnotíte nultý ročník Letní školy sv. Tomáše Akvinského a co vám přinesl?

David Svoboda

O letní škole sv. Tomáše jsem se dozvěděl náhodou. Když jsem dokončil zkoušení na mé alma mater KTF UK, dal jsem se do řeči s jednou sestrou dominikánkou, která test odevzdávala jako poslední (tehdy jsem ještě nevěděl, že se jmenuje s. Vincenta). Během rozhovoru jsem se o škole dozvěděl a ihned jsem se rozhodl poprosit P. Lukáše Fošuma, zda bych se mohl spolu se svou ženou zúčastnit. Lákalo mě dvojí, jednak zaměření na sv. Tomáše Akvinského, který je mým „životním autorem“, jednak místo konání, jímž bylo mé rodné město Jablonné v Podještědí, s nímž mám spojené mnohé drahé vzpomínky, mimo jiné na bratry dominikány a hrob sv. paní Zdislavy.

Foto: Dita Králová

Proto jsem se do školy tuze těšil a moje očekávání byla vskutku naplněna. Zaujalo a upoutalo mě mnohé: teologické přednášky bratří dominikánů a s nimi spojené diskuze; přítomnost (zejména mladých) lidí, kteří se netají obdivem a láskou k učení sv. Tomáše; společenství lidí, kteří touží nejenom po poznání a moudrosti, ale i po živém Bohu; obětavost a ochota sloužit u těch, kteří se starali o zázemí celé školy; náhodné a inspirativní rozhovory s ostatními účastníky školy.

Škola pro mě byla jakýmsi „pohlazením po duši“ či hlubokým nadechnutím, jímž jsem mnohé načerpal, i tichým vydechnutím,

v němž jsem mohl něco obětovat a dát druhým. Přeji proto dominikánské rodině, aby ideu školy zdárně rozvíjela a podporovala.

Dita a David Královi

Byla to jedna z nejlepších akcí za poslední léta! Čekali jsme, že se s pomocí odborníků na Slovo vzatých ještě hlouběji seznámíme s Tomášovým dílem – a toto naše očekávání bylo bohatě naplněno. To, co naše očekávání zdaleka předčilo, bylo všechno okolo: veškerý servis od ubytování po stravu – včetně duchovní; vyvážený program, v němž organizátoři pamatovali i na pohyb v překrásné přírodě Lužických hor (pouť do Modlivého dolu), a také dostatek prostoru na osobní setkávání, modlitbu či duchovní hovor.

Co se nám ovšem při vzpomínce na tento týden v Jablonném vybaví jako první, je Opravdu přátelská rodinná atmosféra, kde odbornou diskuzi mnohdy přerušila salva smíchu a kde nebylo trapné požádat o překlad do „lidštiny“, když jste se v té hloubce mistrova díla (celkem snadno) začali topit. Byli jsme mile překvapeni, kolik se letní školy sv. Tomáše zúčastnilo mladých lidí, kteří se tak mohli blíže seznámit s téměř všemi větvemi dominikánské rodiny. Cítili jsme jistou hrdost a hlubokou vděčnost, že k ní smíme patřit i my.

Ještě jednou díky všem, díky nimž se letošní Letní škola mohla uskutečnit, a moc se těšíme na ročníky další!

Ondřej Melichárek

Určitě si každý čtenář prošel situací, kdy znuděně musel odpočítávat každou minutu z nezáživné přednášky, přičemž jedinou aktivitou, s níž se dotýčný mohl zaměstnat, bylo bezduché zírání z okna. Tak přesně takovým slzavým údolím si účastníci Letní školy sv. Tomáše Akvinského neprošli! Ba naopak, i kdyby se na nebesích začala objevovat apokalyptická znamení, posluchači přednášek by nedokázali odtrhnout svou pozornost od promluvy bratří dominikánů, kteří s horlivým zápalem představovali postavu, myšlení a díla sv. Tomáše Akvinského. Bylo možné tak proniknout svou víru z jiného úhlu, než bývá typicky nabízeno, a přesvědčit se o opravdovém bohatství nauky sv. Tomáše. Třebaže mohlo dojít k tomu, že daná témata byla těžce uchopitelná, nevytvářela taková překážka pocity demotivace, nýbrž se stala jakousi zápalkou, která rozžehla v srdci malý plamínek touhy po dalším poznávání a studiu sv. Tomáše. Tak snad nebude povinnostmi všedních dní udušen, ale nakonec se rozroste ve skutečný oheň, jímž bude možno zapalovat ostatní doutnající knoty.

Foto: Fr. Šimon OP

Dominikánské dny umění v Tallinnu

Foto: S. Marie Kašparová OP

První týden v září se v estonském Tallinnu konaly Dominikánské dny umění (a kultury), na kterých jsem se podílela se dvěma dalšími sestrami z Lotyšska a mnoha bratry ze všech možných koutů Evropy a sem tam i jiných kontinentů. Pět dní jsme strávili společným setkáváním nad uměním z oboru vizuálního, hudebního, dramatického, tanečního a literárního. Na umění jsme hleděli během výstavy, kde byly zastoupeny techniky kresby a malby, instalace, fotografie a videa. O umění jsme diskutovali kolem stolů kulatých i všech jiných tvarů, nad šálkem kávy v blízké kavárně i při procházkách

po městě nebo po pláži. Snažili jsme se také pochopit, jak v umění a skrze umění hledat Boha, k čemuž nám dali podněty mluvčí z oborů estetiky, architektury, divadla a všech možných teologických disciplín. O umění jsme mohli také přemýšlet ve chvílích ticha, které jsme strávili v prostorách výstavy v historickém areálu bývalého kláštera dominikánů nebo v zastrčeném rožku kavárny pod některou z fotografií bratra Šimona. A na neposledním místě jsme za dar umění děkovali v modlitbě při společných chválách a mších svatých.

Hlavní dojem, který jsem si z celé akce dovezla, byla radost z krásného společenství bratří a (pár) sester, které spojuje umění v celém svém bohatém spektru. Občas ve společenství panuje přesvědčení, že umělci jsou snílci naprosto nepoužitelní v praktickém životě; prostě že jsou to lidé žijící v jiné realitě. Ono je to částečně pravda. Jenom ta „jiná realita“ nemusí znamenat

odtrženost od skutečného života, ale naopak schopnost vidět to, co ta „běžná realita“ zakrývá našim očím, protože nemáme čas, potřebu nebo schopnost nahlédnout do její podstaty. Hledání Boha má totiž mnoho podob a meditace nespočívá pouze v „přežvykování“ textů.

Rozjímat se dá nad hudební linkou, rytmem básně, barevnou kompozicí nebo při sledování mořského příboje. A mnozí z nás nacházejí Boží přítomnost při tvořivém uměleckém aktu, když bereme do ruky štětec, rozehrajeme melodii na strunách kytary, zapíváme slova žalmu nebo svůj rozhovor s Bohem zatančíme. Každý z nás je totiž jiný, všech-

ny nás ale spaluje ta stejná touha po Bohu, kterou nám při stvoření vložil do srdce. Prostředky k tomu mohou a musí být různé a je třeba je v jejich rozmanitosti objevovat a nabízet sobě i druhým. K tomu jsme totiž povoláni. Máme kázat radostnou zvěst všemu stvoření. Pro jedny se tak děje slovy, pro jiné pohybem a další mohou najít stezku k Božimu království při pohledu na sochu nebo fotografii. Bratr Gerard Timoner OP ve své přednášce o formách dominikánského kázání zdůraznil, že jsme rád kazatelů, a ne „homilistů“. Existuje tedy mnoho forem kázání a umění je jen jednou z nich. Navíc je v něm stále co objevovat.

Jediným „nedostatkem“ celé akce pro mě byla malá zastoupenost sester a laiků. Možná je to proto, že o sobě ještě moc nevíme. Pokud jsou mezi vámi tací, kteří by chtěli o umění neformálně (ale i formálně) podiskutovat, ráda začnu nějakou konverzační skupinu. Dejte mi vědět na e-mail marie@dominikanka.cz a můžeme něco domluvit.

Záznamy některých přednášek a diskuzí jsou k dispozici na oficiálním YouTube kanálu dominikánského řádu *Order of Preachers*.

Foto: S. Marie Kašparová OP

Po vůni poznáte

Foto: Wikimedia Commons

Modlitba u sv. Dominika? Světec, jako je Dominik, byl a zůstává pro mne tajemstvím, které postupně odhaluji. Nakolik mohu proniknout do jeho života, do jeho vztahu s Bohem? Snad se dá „něco“ vytušit z vnějších projevů, verbálních i neverbálních. Pokus dát na papír pár slov na téma jeho modlitby soustřeďuje myšlenky kolem tří bodů: Kříž, Eucharistie a Boží Slovo a zrcadlí se v reflexi nad mým vlastním povoláním mnišky Kazatelského řádu.

Kříž měl v dominikánské spiritualitě vždy výsostné postavení. Kopie nádherných fresek fra Angelica nechybí v žádném klášteře našeho řádu. Dominik pod křížem, v slzách... On sám nazval kříž učebnicí lásky. Zde, pod křížem, čerpal inspiraci pro svůj život a mám za to, že právě zde se také zrodil Kazatelský řád. Celé noci trávil v kostele dobře si vědom toho, že modlitbě je třeba věnovat čas – žádné snění ani ledabylé podřimování. To my možná při modlitbě poklímáváme, někdy i za bílého dne. Dominik hořel láskou, starostí o spásu nesmrtelných duší. Nebylo mu jedno, co se stane s hříšníky, co se s nimi děje. Ztotožňoval se s nimi už samotným postojem v modlitbě. Jeho srdce bylo opravdovou svatyní Božího milosrdenství ve světě intelektuální a mravní bídy. Nikoho nesoudil, nikoho neodsuzoval, nikoho nezavrhoval a nikoho ze svého srdce nevyklučoval. Všechny miloval a nosil v srdci. Bůh

mu udělil zvláštní dar slz za hříšníky a ubožáky. Jeho osobní modlitba, to byl skutečný boj, zápas o duše. Pod křížem kontemploval, jakou hodnotu má v Božích očích jeden každý člověk. Poznával pravdu o Bohu, pravdu o člověku. Dnešní člověk nelitostně vystaven tolika změnám a zmatkům zapomíná na to, co v něm přetrvává, zatímco kříž tiše stojí a trpělivě připomíná pravdu.

S jakou usebraností prožíval Dominik mši svatou, víme ze svědectví jeho současníků. Eucharistie ukazuje a zpřítomňuje to, co máme napodobovat, a sice Ježíšův vnitřní milující a sloužící postoj vydání se Otcí pro spásu světa. Dominik na slavené tajemství odpovídal obětováním svého života pokojně a tiše, ne okázale, nýbrž prostě, s láskou k Ukřížovanému Kristu. Při slavení eucharistie svobodně přijímal své začlenění do Kristovy oběti veskrze motivované láskou. S Bohem se můžeme spojit natolik, nakolik se mu stáváme podobnými. Láska připodobňuje. Dominik proléval slzy zcela uchvácen láskou ke Kristu. Stával se účastným Božího života, rostl ve spojení s ním. Byla mu dána ohromná milost. A protože byl pro její působení otevřen, přetékala do jeho modlitby, slov i činů. Čím srdce přetéká, člověk vyzařuje kolem sebe. Celý Dominikův život byl bohoslužbou, Bohu příjemnou, jako vůně kadidla.

Eucharistie byla opravdu srdcem jeho života, Božské officium jako jeho pravidelné pulzování, živý pramen osobní modlitby, posvěcení času, kde je Bůh vždy Přítomen. Jeho zanícení se projevovalo i v modlitbě chórové. Jak mu asi záleželo na tom, aby liturgie bílého vojska měla jiskru a eleganci? Když umdlávalo, přecházel z chóru do chóru, čímž jistě podněcoval své bratry, aby se probrali z netečnosti ;-)

A Boží Slovo? Opět mi vyvstává obraz Dominika, tentokrát s knihou na kolenou, s pohledem mírně odkloněným od textu. Obraz zachycující rozjímání, kontemplaci přečteného Slova, ticho, mlčení. Ticho plné Boha, čekající až on promluví. I v liturgii Boží Slovo nejen oslavoval, vzdával za něj díky, ale také mu naslouchal. Různá gesta, pohyby, držení těla, to vše zůstává součástí liturgie i dnes, právě proto, aby bylo podpořeno naslouchání Slovu. Ale ruku na srdce, kolikrát jeho Slovo narazí na sluch ucpaný vytrubováním všeho druhu a záplavou duchaprázdných slov „za babku“... U Dominika tomu tak nebylo.

O tom, že veliké věci vznikají v tichu, vypovídá i modlitba růžence. Přesto, že je Dominik považován za jeho „zakladatele“, je tato skutečnost zahalena jakýmsi tajemným mlčením. Obdržel jej od Matky Boží jako duchovní zbraň proti bludům své doby. Jeho prostřednictvím se nořil do tajemství spásy, v nichž je Panna Maria důvěrně spojena se svým Synem. Ve hře je tedy spása duší a to stačí. Růženec se rozšířil po celém světě a přetrval staletí dodnes.

Pravdivost horlivé, vytrvalé, ustavičné snahy o spojení s Bohem má neomylné rozpoznávací znamení – lásku k Bohu a k bližnímu, onu vůni života, kterou člověk kolem sebe šíří a po sobě zanechává. Sv. Dominik mužem modlitby bez pochyby byl. A my? Možná potřebujeme více víry a síly odolávat pokušení „nemarnit čas“ modlením, a raději dělat něco „užitečného“ pro svět. Když spolu s Marií a Dominikem zaujímám místo u paty Kristova kříže, zdánlivé napětí mezi kontemplativní a apoštolskou dimenzí mého povolání se rozpouští v jediné touze po spáse duší, aby byl Bůh ve všem oslaven. Kéž nám sv. Dominik pomůže pochopit, že Bůh nežádá nic mimořádného – toliko naučit se rozpoznávat jeho skrytou milující Přítomnost ve všech okolnostech života. Pak budeme pro svět světlem, semínkem naděje a znamením reality živého Boha.

Vyplň, Otče, svůj slib a přimlouvej se za nás...

SM. Růžena Mináriková OP

Buď zdráva

Buď zdráva – ty, kterou Fiat mění v chrám.

Buď zdráva – radost tě nese k výšinám.

Buď zdráva matko Pastýře, jemuž ovečky se klání.

Buď zdráva – životní Accipe pro Boha Nejvyššího.

Buď zdráva hledající a v bolesti nalézající.

Buď zdráva – bdící svoje Getsemany.

Buď zdráva – my nevidíme tvoje skryté rány.

Buď zdráva – trny strachu zraňují.

Buď zdráva – vidíš pády Syna.

Buď zdráva mlčící – a přesto šeptáš znovu Fiat.

Buď zdráva s tajemstvím setkání nedělního rána.

Buď zdráva s očima hledícíma k obzoru a za Ním.

Buď zdráva – opět dotýká se Duch a zas se stáváš Matkou, do třetice.

Buď zdráva hvězdo jitřní v dáli.

Buď zdráva – korunu máš z „ano“, slz a lásky.

Buď zdráva – Maria.

Říjen prožíváme více než jiné měsíce v rozjímání růžencových tajemství. Maria, která se svým „Ano“ stala matkou Vtěleného Slova, provázela pak svého Syna celým jeho pozemským životem až do poslední chvíle a toto provázení

už nikdy neskončilo, protože i teď je tam, kde je její Syn. Ježíš říká poté, co byl nalezen v chrámě, že musí být tam, kde je jeho Otec. Tak i Maria je od svého prvního souhlasu již stále tam, kde je její Syn. I teď, kdy se s ním raduje v nebi. Tato Maria nám byla skrze učedníka Jana dána za matku. To ona stojí jako tichý a mlčenlivý svědek, ale zároveň i Prostřednice milostí u všech našich „Ano“, kterými se odevzdáváme Duchu svatému, aby se v nás mohlo zrodit něco nového, ona je průvodkyní našich cest za těmi, kterým svědčíme o radosti z toho, že Pán je s námi, ona nás těší ve chvílích, kdy máme pocit, že nikam nepatříme, že pro nás není žádné místo, ona s námi odevzdává to, co nabízíme Pánu. Je s námi ve chvílích radosti, jako s Ježíšem na svatbě v Káni, i ve chvílích utrpení, jako když ho doprovázela na křížové cestě. To ona stojí blízko, když vnímáme jen svou samotou a myslíme si, že nás opustil i Bůh. Ona s námi bude stát ve chvílích čekání před nebeskou bránou. Ona nás učí věřit proti vší naději, že přijde i náš „třetí den“, že se tma změní ve světlo, že po každé noci přijde ráno. Ona je srdcem našich společenství a otvírá je Duchu svatému. Vyprošujeme si milostiplné spočinutí v její blízkosti.

Foto: Wikimedia Commons

Dřevěná cesta

Od korálek kolébky po korálky kříže.
 I naše cesta je taková.
 I nám prokluzují dřevěná zrnka života
 mezi prsty.
 Naštěstí je tu ještě Někdo, kdo má
 všechno pevně
 ve své ruce.

O modlitbě v Sumě svatého Tomáše

Foto: Fr. Šimon OP

Téma modlitby se v Sumě objevuje na dvou místech. Nejprve v *Secunda secundae*, v rámci pojednání o ctnostech, jmenovitě o ctnosti zbožnosti jakožto části spravedlnosti, a potom v *Tertia pars*, kde se mluví o modlitbě samotného Krista. My se zde podrobněji podíváme na II-II, q. 83, respektive jen na její první článek – přesto, nebo právě proto, že je celá velmi zajímavá a praktická, a byla by škoda ji jen letmo proběhnout. Námitky, které se v jednotlivých člancích objevují, tvořily dějiny Evropy, a některé se ozývají stále i v našem vztahu k Bohu: má vůbec cenu se modlit, když Bůh ví všechno předem? Mění modlitba Boží vůli? Máme se modlit ke svatým? Máme se modlit za konkrétní věci a za časná dobra? Musí být modlitba dlouhá a pozorná? Můžeme modlitbou získat zásluhu? I když jsme hříšníci? Stojí za to, otevřít si Sumu a prostudovat celou otázku – snad se brzy dočkáme jejího nového překladu.

Už samotné zařazení tématu modlitby do pojednání o ctnostech představuje problém, který je tématem prvního článku: co to vůbec je modlitba? Kam patří v duševním a duchovním organismu člověka, kde se v něm bere,

kteřá mohutnost jí působí? Je jisté, že pravá modlitba není produktem nějakých nízkých pudů a emocí, musí to být ty nejvyšší schopnosti. Ty jsou v člověku dvě, rozum a vůle. Ke které bychom rádi přiřadili modlitbu?

Možná bychom spontánně zvolili spíš vůli, protože tíhnutí vůle je láska – a co jiného je modlitba než láska k Bohu! Ale Tomáš nás přesvědčuje, že modlitba je dílem rozumu. Zajímavá je jeho argumentace: modlitba je vlastně řeč duše a řeč náleží rozumu. Námitka sice říká, že podle Aristotela má rozum tři stupně činnosti, a sice prosté postřehování toho, co věc je (tedy tvoření pojmů), dále spojování a oddělování jednotlivých pojmů (tj. tvrzení a popírání, tvoření soudů) a usuzování ze známého na neznámé (řetězení jednotlivých soudů v úsudky), a modlitba se nehodí do žádného z nich. Jenže toto rozdělení se týká rozumu spekulativního, zatímco v modlitbě jde o rozum praktický. Ten pak má za cíl nejen něco pochopit, ale také něco působit. Jestliže k působení potřebujeme nějaký prostředek nižší, než je rozum, pak rozum přikazuje (ať už se jedná o nižší schopnosti samotného člověka, nebo o podřízené lidi a bytosti). Když však potřebujeme pomoc nějakého vyššího činitele, pak je na místě žádost, prosba – a pokud je to Činitel nejvyšší, nazývá se taková prosba modlitbou.

Člověku se chce oponovat: ano, to je modlitba prosebná. Ale jsou přece i jiné druhy modliteb – modlitba chvály, díků... i v těchto případech se jedná o úkon rozumu, který se podřizuje Nejvyššímu, uznává a chválí jeho působnost. A co čistá kontemplativní modlitba? Kontemplace je nejvyšší a nejjednodušší úkon rozumu. Pokud je však předmětem kontemplace nejvyšší Pravda, která je totožná s nejvyšším Dobrem, pak nahlédnutí pravdy s sebou nese jakoby „automaticky“ i spočinutí v dobru (láskou).

Vůle – tedy žádost, touha, láska – není ale vyloučena z žádné modlitby, ani z té nižší, „diskurzivní“. Žádost a touha podněcují rozum, aby se vztahoval k Bohu, láska je pak plodem modlitby jako spočinutí v tom, co rozumem nahlížíme.

To je velice důležité zjištění – že totiž modlitba, alespoň ta dominikánská ☺, nevychází z citů, ani těch nejvznešenějších, dokonce ani z vůle, ale z rozumu. Jsme tedy vysloveně nuceni k tomu, abychom svůj rozum vzdělávali, rozvíjeli, obohacovali Božími věcmi, abychom po nich mohli začít toužit, modlit se o ně a milovat je.

Modlitba je předzvěstí patření na Boží tvář ve věčnosti. Samotné nazírání totiž bude dílem intelektu a z něho poplyne láska, štěstí a blaženost, které teprve naplní volní schopnosti člověka.

Eva Imelda Fuchsová

Jak příroda napomáhá kontemplaci

Jsou umění a věda slučitelné s kontemplativním životem? Nebo dokonce jeho součástí? Anebo jen vyrušují a „zatěžují mysl praktickými záležitostmi“?

*Ke kontemplativnímu životu patří principiálně kontemplace božské pravdy... Tato kontemplace bude dokonalá v příštím životě, až uvidíme Boha tváří v tvář, což nás učiní dokonale blaženými. Avšak nyní je naše kontemplace božské pravdy... **jakoby v zrcadle a nejasná** (1 Kor 13, 12), takže díky ní máme jakýsi počátek blaženosti, která se zde začíná a v budoucnosti završuje (STh II-II, q. 180, a. 4).*

Nejvyšší stupeň kontemplace v tomto životě byl ten, který měl ve vytržení Pavel, kdy byl ve stavu mezi životem přítomným a budoucím (STh II-II, q. 180, a. 5). (Viz 2 Kor 12, 1–4)

*Avšak protože jsme ke kontemplaci Boha přiváděni skrze božské účinky, jak praví Řím 1, 20: „**Neviditelné věci Boží nahlížíme na základě pochopení toho, co Bůh učinil,**“ patří ke kontemplativnímu životu sekundárně i kontemplace božských účinků, nakolik je tím člověk přiváděn k poznání Boha (STh II-II, q. 180, a. 4).*

Existují tři druhy kontemplace. Nejvyšší, dokonalý stupeň v tomto životě nikdy nenastane, ani u těch největších mystiků. Dosáhneme ho až v nebi, kde uvidíme Boha tak, jak opravdu je, „tváří v tvář“.

(1) „Tváří v tvář“ znamená „osoba k osobě“. Božská přirozenost nemá fyzickou tvář. Nicméně uvidíme Krista doslova a fyzicky tváří v tvář, protože jeho lidská přirozenost je nyní na věky spojena s jeho božskou přirozeností.

(2) Střední stav, napůl mezi přirozenou kontemplací a nebeskou kontemplací, je díky božskému zázraku nadpřirozeným darem „vytržení“ nebo extází, ve které jsme doslova vyňati z nás samých (z vědomí sebe sama, z přirozených schopností naší mysli i našeho těla).

Existuje mnoho vzdálených předzvěstí a náznaků onoho vytržení či extáze, a to v nejrůznějších i drobných projevech, ve kterých zcela zapomínáme sami na sebe, a to i nyní. Vyvolat ji mohou nádherné přírodní krásy, umění, hudba nebo krása lidské lásky. Sv. Tomáš by toto všechno pravděpodobně zařadil spíše do třetí a nejnižší formy kontemplace než do „středního stavu vytržení“, z důvodu, že spočívají na přírodních a materiálních věcech; ale přeci jen jsou vzdálenými předobrazy nebeské kontemplace, a proto je můžeme nazvat středním stavem mezi tím, co Tomáš nazývá „střední stav“, a nejnižším, nejběžnějším stavem.

Foto: Fr. Šimon OP

Takové zkušenosti se nikdy nezískávají záměrným úsilím (musíme být „překvapeni“) a jsou vždy kratičké, *příliš* kratičké, a sugestivní, velice sugestivní. Jsou jako několik droboučkových kapek vynikajícího aperitivu před úžasným pokrmem, na který čekáme. Díky nim máme větší chuť než kdy jindy, což je jeden ze zamýšlených cílů, když nám Bůh tyto dary dává.

Nejlepší jsou morální a náboženské příklady: když někdy znenadání nebo překvapivě učiníme skutek velké lásky a oběti; nebo když se naprosto odevzdáme Bohu srdcem i duší, myslí i silou, ať už při modlitbě, nebo při účasti na svátostech. Je zbytečné uvádět, že se vše děje pouze božskou milostí, nikdy lidskou silou, plánováním nebo kontrolou.

(3) Třetí, nejnižší, nejběžnější a nejpřirozenější způsob kontemplace je porozumění něčemu Božímu skrze jeho stvoření – a porozumění Božímu stvoření. Takto kontempletovat mohou i lidé, kteří nejsou kontemplativní (jako např. mniši), a sice například, když kontempletují krásu nebo řád v přírodě nebo dobrotu v jednání lidské lásky nebo ani ne tak v prohlížení, jako spíše v nahlížení na náboženské symboly (jako třeba ikony) či svátosti, které symbolizují nebo svátostně zpřítomňují Boha.

*Peter Kreeft, Practical theology,
Ignatius press, San Francisco 2014, s. 208,
přeložila SM. Krista Chládková OP, redakčně upraveno*

Můj život s Marií Růžencovou

Foto: Wikimedia Commons

Priznávám, že jsem si jméno Marie vybrala z čistě minimalistických důvodů. Pokud totiž platí, že co jméno, to životní program, měla jsem už jen s křestním a birmovacím jménem práce nad hlavu. No, a ta Marie by mě stejně neminula (každá naše sestra přijímá jméno Matky Boží), tak proč si to ještě ztěžovat, že? Navíc se zdá, že doposud všechny sestry Marie v naší kongregaci měly více než dobrou pověst (včetně pověsti svatosti), a tak jsem si říkala, že s Marií opravdu nemůžu nic zkazit. A abych měla i příslušnou dominikánskou afiliaci, Růžencová Marie byla jasná volba. K růstu do tohoto jména mi hned v noviciátě pomáhali prazští bratři, kteří na

mě občas už z dálky volali: „Růžencová, jak se máš?“ A mně se líbilo, jak to zní – lidsky, normálně, vtipně.

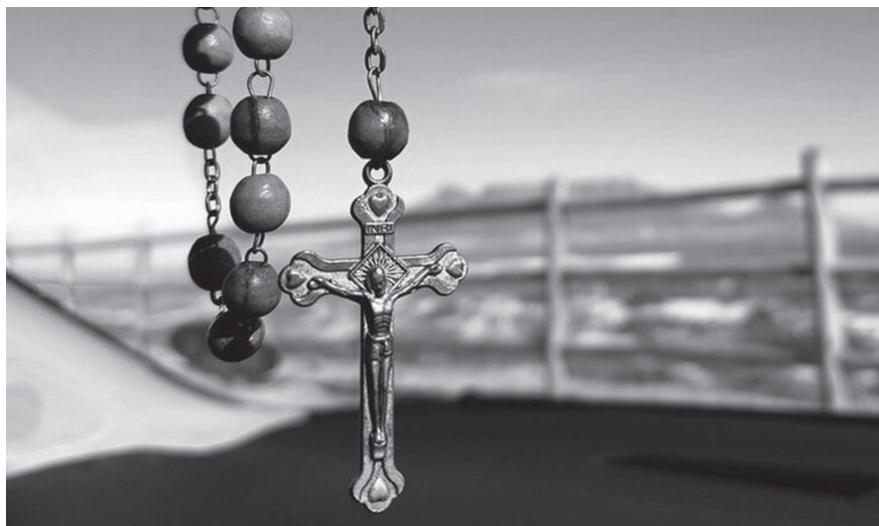
Před vstupem do kongregace jsem k růženci neměla nijak zvláštní vztah, spíš mě tato modlitba trochu nudila a myslím, že nejsem v našem katolickém rybníčku sama. Ano, společná modlitba růžence má sílu a já ji vřele doporučuji! Pro mě jsou však nejcennější chvíle s růžencem na cestách. Základní výbavou mých kapes jsou klíče, kapesníky, mobil, pomáda na rty a desátek. Jen vyjdu ze dveří a chytну ten správný krok, hned beru do ruky desátek. Nejvíce jsem si těchto modlitebních procházek užila při svém studiu v Cambridge, kde jsem kvůli chybějící dopravní infrastruktuře většinou chodívala pěšky. Dlouho jsem odolávala koupi kola, protože bych tím přišla o tyto vzácné modlitební chvíle (a i když jsem ho později měla, často a ráda jsem šla pěšky, abych se mohla modlit). Je to takový modlitební „multitasking“, ke kterému vybízí už svatý Pavel: Neustále se modlete (1 Sol 5, 17).

Kupodivu mi tato modlitba na cestách pomáhá více se soustředit na věci kolem sebe i v sobě. Jednoduchost slov a haptická pomůcka kuliček nevyžaduje hluboké soustředění na formu. Modlitba tak plyne skoro sama a bez námahy. Její text se prolíná s mým fyzickým bytím v každém kroku a s každým nádechem. Všechno, co se kolem mě děje, lidé, které potkávám, vůně, barvy, chlad i horko, zvuky, prostě celý svět se míchá se slovy modlitby: Pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naší.

Tato modlitba mě učí i jiné věci. Třeba o relativitě času. Vsadím se, že mnoho z nás má tu zkušenost, že když se modlíme růženec sami, trvá nám mnohem déle. Možná je to právě tím rozjímavým způsobem, kdy slova pečlivě mísíme se všemi prvky našeho fyzického, duševního i duchovního bytí. Ono to prostě zabere nějakou chvíli probrat se všemi svými mohutnostmi a předložit je Bohu v modlitbě. Jindy zase je třeba se dostat někam na čas a růženec nabude formu vojenského marše, kdy společně s natažením kroku, mírným předklonem a extra dávkou adrenalinu přispěje k dosažení cíle v rychlosti téměř světelné. Poezie se změní ve střelnou modlitbu, i když užívá ta samá slova.

Co říct závěrem? Zkuste se modlit růženec na cestách. Když jdete na nákup, venčit psa nebo spěcháte na pracovní schůzku. A pokud se vám chce, dejte mi vědět, jak to máte s růžencem vy. Věřím, že to pomůže i mně v postupném dorůstání do jména Marie Růžencové.

S. Marie Kašparová OP

Růženec jako ryzí škola kontempace

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC 2.0)

Růženec vyniká mezi dalšími modlitbami svým kontemplativním rozměrem: vede nás k rozjímání velikých tajemství spásy. Aby si tedy růženec podržel svou duši, je třeba doprovázet slova modlitby rozjímáním tajemství, která připomínají celý život Krista a jeho Matky, jakož i jejich vyvýšení v nebi. Před námi se tak v nahlížení tajemství Krista, sestupujícího k nám a vystupujícího k Otci, rozvíjí celé Credo. Růženec je tedy ryzí školou kontempace. Postupně nás povznáší na způsob spirály nad modlitbu ústní či meditaci pouze diskursivní. Je jako serpentina, která umožňuje vystoupat bez únavy na vrchol hory.

Tato modlitba také připomíná celek křesťanské morálky a spirituality nazírané shora, totiž skrze napodobování života Vykupitele a jeho Matky. Zachycuje nás uprostřed našich radostí, nejednou příliš lidských či nebezpečných, aby nás přiváděl do radostí vyšších, radostí z příchodu Spasitele. Zachycuje nás uprostřed utrpení, někdy nerozumného a téměř vždy špatně snášeného, a připomíná nám, že Pán Ježíš z lásky k nám trpěl mnohem více, aby nás naučil následovat ho a nést kříž, který nám Prozřetelnost připravila pro naše očistění. Zachycuje nás uprostřed příliš pozemských nadějí, aby nás uváděl k pravému předmětu křesťanské naděje, kterým je věčný život získaný na základě milostí, jež dávají naplňovat přikázání lásky k Bohu a bližnímu.

Modlitbě růžence pomáhá, když si uvědomíme, že Pán je s námi a dívá se na nás. Je to pohled plný moudrosti a dobroty, pohled Boha, který očišťuje, dává pokoj a posvěcuje, pohled našeho Soudce, ale též Spasitele, nejlepšího přítele, pravého ženicha naší duše. Modlitba růžence se tak přetváří ve velmi plodné setkání s Ježíšem, který nás oživuje a táhne k sobě. Je také konverzací s Marií, která nás vede do důvěrné blízkosti svého Syna.

Někteří namítají, že nelze myslet na slova modlitby a zároveň rozjímat jednotlivá tajemství. Avšak jak odpověděli jiní, když rozjímáme tajemství, není nutné myslet na samotná slova Zdrávasů. Namítalo se též, že monotónní forma růžence působí rutinu. To se však netýká růžence dobře modleného. Ten nás uvádí do tajemství spásy a v našich radostech, křížích i nadějích nám připomíná, jak mají být tato tajemství napodobována v našich životech. Ostatně každá modlitba může sklouznout do rutiny, třeba i opakovaná slova mše svaté. To ovšem nepochází z nedokonalosti těchto modliteb, ale z toho, že se je nemodlíme tak, jak máme, totiž s vírou, důvěrou a láskou.

Podle knihy R. Garrigou-Lagrange, La Mère du Sauveur et notre vie intérieure, 1948, s. 306–312, přeložil a upravil fr. Metoděj M. Němec OP

Je třeba se stále modlit, jak řekl Ježíš. Není nutné pokaždé pronášet slova modliteb, dokonce nemusí jít ani o vnitřní slova, která jsou jako šípy vystřelené k nebesům Boží lásky. Takovými slovy se můžeme modlit třeba při čekání na autobus nebo u přepážky. Místo abychom ztráceli nadpřirozený čas nebo se rozčilovali – což je ještě horší – můžeme upnout mysl na slova Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto.

Existuje však ještě radikálnější a niternější forma modlitby. Jmenuje se modlitba srdce, a jde o vnitřní sklon, instinkt, nad kterým už člověk nepřemýšlí a který se sám od sebe ozve například hned ráno při probuzení: „Spím, avšak mé srdce bdí.“ [...]

Jak úžasnou svobodu získáme, jestliže je nám do hlubin srdce natrvalo vložen tento instinkt! Jakýsi transcendentní mír zavládne nad všemi našimi pracemi, umožní nám třídit činnosti podle významu a okamžitě vystihnout ty, kterým je nutné se věnovat na prvním místě. Prosme Pannu Marii, aby našemu srdci pomohla získat tento hluboký instinkt modlitby, tuto orientační schopnost podobnou střelce kompasu, která se vždy obrátí správným směrem. (Charles Journet)

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

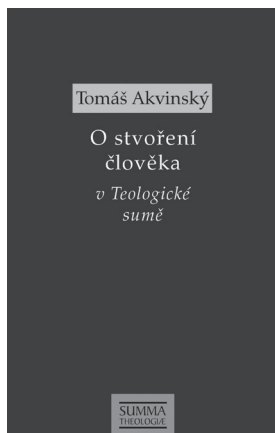
Kyryllos z Jeruzaléma: Katecheze I

Svazek přináší první část předkřestních katechezí Kyrylla z Jeruzaléma. Jedná se o nejstarší nám dochované přípravy na křest, přednesené v chrámu Božího hrobu v polovině 4. století. Katecheze, jejichž cílem bylo připravit dospělé kandidáty křtu k přijetí iniciačních svátostí, jsou založeny na postupném výkladu jednotlivých částí vyznání víry, které bylo tehdy v Jeruzalémě užíváno a jež není zcela totožné s vyznáním níkajsko-konstantinopolským. Dávají nám nahlédnout do tehdejší podoby předkřestní formace a odhalují teologické i pastorační důrazy jeruzalémského biskupa. Překlad z řečtiny a poznámky Markéta a Pavel Dudzikovi. Úvodní studie Pavel Dudzik.

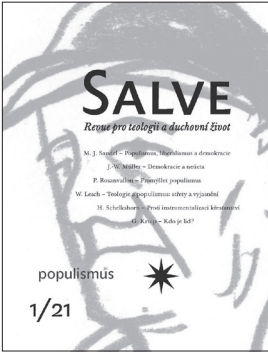
váz., 208 str., 260 Kč

Tomáš Akvinský: O stvoření člověka v Teologické sumě

V této části Teologické sumy (STh I, q. 90–102) Tomáš pojednává o člověku v situaci před prvním hříchem. Nejprve se zabývá stvořením prvního muže s ohledem na jeho duši a tělo, poté stvořením první ženy pro muže, dále popisuje účel stvoření člověka a vysvětluje, co to znamená, že byl stvořen k obrazu Božímu. Věnuje se také otázkám ohledně intelektu prvního člověka, stavu milosti, rozebírá vztahy mezi lidmi navzájem a jejich vztah k ostatnímu stvoření, dále otázku nesmrtnosti, plození a místa přebývání, tj. ráje. Jedná se o vyváženou syntézu, která stojí na empirickém východisku, je věrná biblickému textu a neopomíjí teologickou tradici. Překlad, úvodní studie a poznámky Tomáš Machula.

brož., 164 s., 200 Kč

Salve 1/2021 – populismus

Číslo připravené ve spolupráci s Centrem pro studium politické filosofie, etiky a náboženství při Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze nabízí soubor textů zahraničních autorů, kteří unikátním způsobem propojují vysoce aktuální globální téma populismu s jeho reflexí z pozic křesťanské teologie a etiky. Jde o pohled, který nabízí jak řadu jasných definic, srozumitelných zhodnocení a poukazů na klíčové problémy, tak i konstruktivní podněty pro to, jak s populistickými tendencemi pracovat. Toto číslo tak může být užitečným průvodcem po nepřehledné politické a názorové krajině a rádcem při rozhodování o tom, jak by měly vypadat postoje skutečně inspirované křesťanskou tradicí.

brož., 136 s., 100 Kč

Diář 2022

Český národní a řádový provinční kalendář s informacemi o mešních čteních na každý den. Formát A6, uspořádání po týdnech, prostor pro denní záznamy, kroužková vazba.

120 Kč

Psí kusy

Knižní katalog 2021

Přehledně informuje o nejnovějších a připravovaných titulech našeho nakladatelství. Žádejte ho u svých knihkupců. Katalog též zasíláme zdarma.

Připravujeme:

Josef Pieper: Šťestí a kontemplace

Tertulián: O křtu

Svatý Jan Chrysostomos: O kněžství

Servais Pinckaers: Cesta za štěstím

Salve 2/2021 – Fratelli tutti

<https://krystal.op.cz>
facebook.com/KrystalOp

Co by vás ještě mohlo zajímat:

- fotografie a záznamy přednášek z Letní školy sv. Tomáše Akvinského
<https://krystal.op.cz/letni-skola-tomase-akvinskeho/>
- dominikánský blog | <https://op.cz/blog/>
- záznam přednášek stálého studia | O čem bys kázal | Svatojilské rekolekce
https://www.youtube.com/channel/UCXgghtPJapWwLM_r6zKJXOw
- cyklus olomouckých dominikánů „Boží Slovo však spoutáno není...!“
<https://www.youtube.com/channel/UCFhR5Lpg6ukDbtQhOP7f1aQ>
- Dominikánská 8 – informace o programech, záznamy akcí
<http://www.dominikanska8.cz/>
<https://www.youtube.com/channel/UCssffFbYumKjs71MwYZ52BQ>
<https://soundcloud.com/dominikanska8>
- blog sestry Růženy OP z Lysolají | <https://monialesopcz.blogspot.com/>
- novinky našeho knihkupectví Oliva | <http://www.oliva.op.cz/>
- záznamy z knižních salónů nakladatelství Krystal OP
<https://krystal.op.cz/poslechnete-si/>

OPusculum

Časopis české dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko České dominikánské provincie

Redakce

e-mail: opusculum@op.cz

Fr. Gabriel Malich OP (gabriel@op.cz)

S. Marie Pitterová OP (monialesop@volny.cz)

SM. Guzmanová Valentová OP (guzmana@dominikanka.cz)

Lenka Bernadetta Nezbedová (Nezlenka@seznam.cz)

Jiří Reginald Machačík (machacik@volny.cz)

Jan Jáchym Beneš (jachym@op.cz)

Fotografie na obálce:

1. s. | Andrea di Bonaiuto: Via veritas, detail. Foto: Wikimedia Commons

2. s. | Letní Oázové rekolekce. Foto: Hnutí Světlo-Život

Radosti zdislávek. Foto: Dílo blažené Zdislavy

3. s. | Letní škola sv. Tomáše Akvinského. Foto: Dita Králová

Bankovní spojení pro dary: č. účtu: 268154211/0300 v.s.: 290

Uzávěrka příštího čísla: 15. 11. 2021

<http://opusculum.op.cz>

Z obsahu

Misie v Keni

Letní škola sv. Tomáše Akvinského

Dominikánské dny umění v Tallinnu

Modlitba u sv. Dominika

O modlitbě v Sumě svatého Tomáše

Růženec jako ryzí škola kontemplace

<http://opusculum.op.cz>

Adresa redakce:

OPusculum

Klášter dominikánů Praha

Husova 234/8, 110 00 Praha 1 – Staré Město

e-mail: opusculum@op.cz

Výtisk zdarma. Distribuce za cenu poštovního a balného. Objednávky na adrese redakce.